

Programma van het concert in de Sint-Janskathedraal te 's-Hertogenbosch
op dinsdag 5 juli 2011 om 20.00 uur door **Paul Houdijk**.

Organist Paul Houdijk rondde zijn opleiding kerkorgel af aan het Utrechts conservatorium in 1981. Vervolgens behaalde hij in 1982 het Doctoraal examen Nederlands Recht aan de Katholieke Universiteit Nijmegen en in 1988 het Doctoraal examen Muziekwetenschap aan de Universiteit Utrecht. Hij houdt zich bezig met de negentiende-eeuwse orgelkunst in het algemeen, en in het bijzonder met de orgelmakerij Maarschalkerweerd en Zoon.

Paul Houdijk fungeert als organist van de kathedrale kerk van Ste. Catharina te Utrecht, waar hij doorgaans tijdens de zaterdagavondmis te horen is aan het Maarschalkerweerd-orgel dat deze kerk rijk is. Meer informatie kunt u vinden op: www.paulhoudijk.nl

1. Prelude liturgique	Paul Houdijk	geb. 1953
2. Fantasie in g BWV 542	Johann Sebastian Bach	1685-1750
3. Orgelkoraal "Liebster Jesu wir sind hier" BWV 731	Johann Sebastian Bach	
4. Prélude in Es	Jacques-Nicolas Lemmens	1829-1881
5. Regina Caeli, Thème et Variations	Simone Plé	1897-1986
6. Communion	Louis J.A. Lefébure-Wely	1817-1869
7. Canon Fanfare	Théodore-César Salomé	1834-1896
8. Petit Offertoire	César Franck	1822-1890
9. Troisième Choral	César Franck	

Het *prélude liturgique* is bedoeld te worden gespeeld voor de aanvang van de mis of een andere kerkelijke viering.

Bach vormt niet alleen het hoogtepunt en de afsluiting van de Barokperiode, maar blijkt ook een buitengewoon visionair componist. In sommige van zijn werken kondigt zich de Romantiek van de negentiende eeuw reeds aan. Deze Fantasie is daarvan een goed voorbeeld.

Na de onstuimige Fantasie is is het koraal “*Liebster jesu wir sing hier*” een verstild gebed.

Lemmens behoort tot de belangrijke vernieuwers van de orgelkunst in de negentiende eeuw. Hij is een van de grondleggers van de Belgisch/Franse orgelschool. Wezenlijke veranderingen in de negentiende eeuw zijn die van de geleidelijke introductie van de legato-grondhouding, die werd beschouwd als de ware kerkelijke orgelstijl, en die van een klankopbouw in de hoogte (verticaal, boventoonversterking) naar een in de breedte (horizontaal, grondtonigheid). Dit sluit aan bij de ontwikkelingen van het symfonieorkest, het harmonium en de piano. Deze prelude is daar een voorbeeld van.

Van Simone Plé, die vooral piano- en kerkmuziek componeerde, is helaas niet zoveel bekend. Na enige tijd docent Fuga te zijn geweest aan het Parijse Conservatoire trok zij zich terug in het klooster om een geheel contemplatief leven te leiden. Dat vinden we terug in deze variaties over dit bekende gregoriaanse Mariagezang.

Het is een helemaal verstild Mariagebed, waar met een minimum aan noten precies de kern wordt geraakt. (In het *Thème* en in de laatste variatie klinkt het zachtste register, dat thevens de oudste pijpen bevat die in dit orgel nog aanwezig zijn, nog stammend uit de zeventiende eeuw.)

Lefébure-Wely is de andere belangrijke grondlegger van de Franse orgelschool. In Nederland werd en wordt hij wel ondergewaardeerd als slechts een door de opera beïnvloedde orgelcomponist. Er is echter ook een andere, meer religieuze, kant aan hem. Dit stuk is bedoeld om te spelen tijdens de communie-uitreiking, zoals de titel aangeeft.

Salomé is een zeer gewaardeerde jongere Parijse tijdgenoot van César Franck. Dit is een vreugdevol feestelijk werk dat uitmondt in een glorieus tutti van het orgel!

Het *troisième Choral* is Francks zwanenzang. In dit laatste orgelwerk lijken alle majeurs en mineurs van het leven nog eens te worden overwogen. Net als Bachs Fantasie kan ook dit stuk als enigszins tweeslachtig overkomen: snelle, soms bijna nerveuze passages worden afgewisseld met het ingetogen koraalthema. (Om nog een subjectieve opmerking te maken: het *adagio-middendeel*, dat aan Mendelssohn herinnert, behoort misschien wel tot de mooiste melodieën, ooit voor het orgel geschreven.) Beide gegevens worden in het laatste gedeelte op geniale wijze gecombineerd, uiteindelijk uitmondend in een alles overwinnend stralend majeur-slotakkoord.